

8. Tkachova N. Formation of competitive advantages of machine-building enterprises on the basis of the benchmarking concept. *International Marketing and Management of Innovations*. 2021. № 6. 10 p.

9. Витвицька О. Д., Кобелева Т. О., Ковальчук С. В. Стратегічне управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2022. № 1. С. 52–57.

10. Кобелева Т. А., Перерва П. Г. Коррупция как составляющая комплаенс-программы. *Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі* : II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (м. Кременчук, 28–30 листопада 2017 р.). Кременчук, 2017. С. 135–139.

11. Кобелева Т. О., Перерва П. Г. Формування системи моніторингу підприємницької діяльності підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2023. № 1 (65). С. 5–11.

12. Кобелева Т. О. Сутність та визначення комплаєнс-ризиків. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2020. № 1 (3). С. 116–121.

13. Кобелева Т. О. Комплаєнс як категорія економічної безпеки промислового підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2018. № 6 (40). С. 52–59.

Курепін Вячеслав Миколайович

канд. екон. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0003-4383-6177

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

ЦИФРОВЕ СЬОГОДЕННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

Основним трендом розвитку агробізнесу України стали цифрові технології оптимізації витрат ресурсів та інновації у підвищення продуктивності праці аграрних підприємств. Ривок у розвитку економіки країни, особливо у його сільськогосподарському сегменті, неможливий без впровадження «Індустрії 4.0».

Стояти осторонь та ухилятися від таких змін аграрному бізнесу неможливо, треба лишатися конкурентоспроможними на зовнішньому й внутрішньому ринках, особливо в мінливих умовах під час воєнного стану та повоєнному періоді. За експертними оцінками фахівців спеціалістів аграрного сектору очікується значне зростання вітчизняного цифрового сільського господарства.

Розумне сільське господарство, це інноваційний підхід до ведення агробізнесу [1, с. 169]. Він активно розвивається та поширюється у странах

Євросоюзу та у світі. Спрямований на досягнення покращеної операційної ефективності, максимальної врожайності та мінімізованих витрат завдяки збиранню даних у реальному часі, аналізу та застосуванню цифрових систем керування виробництвом, воно повинно підняти на новий рівень усі сегменти сільського господарства і завдяки цьому підняти економіку країни.

Найважливішим інноваційним аграрним напрямом сьогодення вважають точне землеробство, перспективними напрямками в інтелектуальному сільському господарстві – технології зі змінною швидкістю, зрошення, розумні теплиці, безпілотні дрони, системи моніторингу ґрунту та точне тваринництво. Чинники, які зумовлюють необхідність переходу вітчизняного агробізнесу до розумного сільського господарства є мінливі умови сьогодення (військові дії на сільськогосподарських землях України), сучасні реалії зміни клімату, потреба в водних й інших видів ресурсів (незважаючи на достатню кількість річок та водойм є значний дефіцит води) і оптимізація витрат.

Нині агробізнес несе вагому частку відповідальності за розвиток економіки країни [2, с. 79]. Завдяки вкладення капіталу на розвиток високотехнологічної техніки для потреб розумного сільського господарства він може впоротися з кризою та наслідками російської агресії (знищення агротехніки, забруднення родючих земель тощо).

Більшість компаній і дистриб'юторів вітчизняного ринку мають інноваційні рішення для впровадження систем точного землеробства, моніторингу виконання робіт і витрат ресурсів [3, с. 169]. Вагома частка цього ринку належить техніці для обробітку ґрунту й догляду за посівами, на другій позиції – сівалки, суттєву частку на ринку посідають продажі борін і культиваторів.

За останні роки ринок техніки для агропромислового комплексу України зазнав певних ускладнень, викликаних обмеженнями у зв'язку з мінливими умовами (пандемія коронавірусу, воєнний стан). Тому сьогодні помітний інтерес агробізнесу направлений до сучасних технологій поливу, причини – зміни у кліматичних умовах. Питому вагу займає сегмент техніки для збирання й доробки врожаю [4, с. 14]. В таких умовах буде зростати попит на інноваційні технологічні рішення, пов'язані із системами точного землеробства, новітні високопродуктивні агрегати.

Певні ризики будуть мати і технологій «Індустрії 4.0». Агробізнес на початковому етапі цифровізації повинен безпомилково обрати технологічні рішення, які потрібно впроваджувати в першу чергу, як враховувати врахувати специфіку конкретного напрямку економічної діяльності й особливості виробничих умов на конкретному господарстві, яким перевагам віддати першочерговість та пріоритет.

Це непрості запитання. Тому можливий інтуїтивний підхід до ухвалення рішень найшвидше призведе до помилок і марно втрачених коштів [5, с. 32]. До

того ж треба бути готовими до не очікуваного результату – значна частина проєктів у підсумку може принести нестабільний або частковий результат. Причиною негативного результату може бути відсутність комплексного підходу та часткове впровадження цифрових інноваційних рішень. Недостатньо купити дороге цифрове обладнання, потрібно бути готовими до глибокої трансформації агробізнесу.

Отже, останніми роками зростає частка нового сегмента на ринку техніки для аграрно-промислового комплексу, це пов'язано з інноваціями та цифровими технологіями. Цей напрям вийде в лідери та суттєво впливатиме на розвиток вітчизняного агробізнесу. Тільки за таких умов аграрна держава Україна може прогнати не тільки своїх громадян, але і виконати світову зернову програму по подоланню голоду.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. С. Інструментальні методи конкурентного аналізу підприємств аграрного профілю. *Проблеми та перспективи розвитку економіки України: погляд молоді* : XIV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 20 квітня 2022 р.). Черкаси : ЧДБК, 2022. С. 167–170. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11430>.
2. Курепін В. М. Прискорення роботи та підвищення прибутку за допомогою автоматизації управління. *Сучасні підходи до вирощування, переробки і зберігання плодоовочевої продукції* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 15–16 березня 2023 р.). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 78–79. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13020>.
3. Курепін В. М. Інноваційні технології в сучасному землеробстві. *Тенденції та виклики сучасної аграрної науки: теорія і практика* : III Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 20–22 жовтня 2021 р.). Київ : НУБіП, 2021. С. 152–155. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10111>.
4. Дідняк А. В. Моделі оцінки ризику об'єктів господарювання: відмови і наслідки. *Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни* : 35-та студ. наук.-теор. конф. (м. Миколаїв, 22–24 березня 2023 р.). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 12–16. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13816>.
5. Іваненко В. С. Оптимізація асортименту плодоовочевої продукції в умовах кризи за допомогою штучного інтелекту. *Сучасні підходи до вирощування, переробки і зберігання плодоовочевої продукції* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 17 листопада 2022 р.). Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 30–32. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12135>.